

პირობითი მსჯავრის დანიშვნის ზოგიერთი საკითხი (საკანონმდებლო სრულყოფისათვის)

ასისტენტ-პროფესორი, სამართლის დოქ. *იოსებ ვარძელაშვილი*, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

I. შესავალი

პირობითი მსჯავრი ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ინსტიტუტია სისხლის სამართალში. პირობითი მსჯავრი და მასთან დაკავშირებული საკითხები აქტუალურია არა მხოლოდ სისხლის სამართლის ლიტერატურაში, არამედ სასამართლო პრაქტიკაშიც. პირობითი მსჯავრის დანიშვნის წესი რამდენჯერმე შეიცვალა და ახლებურად ჩამოყალიბდა სისხლის სამართლის კანონმდებლობაში. საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსში¹ ბოლო დროს შესული საკანონმდებლო ცვლილებების შედეგად, პირობითი მსჯავრის დანიშვნა აიკრძალა არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილი ზოგიერთი დანაშაულის დროს. სტატიის მიზანია განხილულ იქნას პირობითი მსჯავრის დანიშვნის დღეს მოქმედი რედაქცია, რომელიც არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილი ზოგიერთი დანაშაულის დროს პირობითი მსჯავრის დანიშვნის აკრძალვას ეხება, ვინაიდან პირობითი მსჯავრის დეტალური განხილვა ცალკე ვრცელ მსჯელობას მოითხოვს.

II. პირობითი მსჯავრის არსი

პირობითი მსჯავრის დანიშვნის განხილვამდე, სასურველია განმარტებულ იქნას პირობითი მსჯავრი. პირობითი მსჯავრის ცნება საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობაში ჩამოყალიბებული არ არის. პირობითი მსჯავრი განმარტებულია სისხლის სამართლის თეორიაში.

პირობითი მსჯავრი არის სისხლისსამართლებრივი ზემოქმედების ღონისძიება, რომელიც მსჯავრდებულს აძლევს შესაძლებლობას, გამოსაცდელ ვადაში დაამტკიცოს, რომ მისი გამოსწორებისათვის არაა საჭირო დანიშნული სასჯელის რეალურად მოხდა².

პროფ. *გიორგი ტყეშელიაძე* სასჯელსა და პირობით მსჯავრს შორის განსხვავებას სასჯელის ინდივიდუალიზაციის სტადიაში ხედავს.³

პირობითი მსჯავრი განაჩენის აღსრულების ან სასჯელის მოხდის განსაკუთრებული სახეა⁴.

პირობითი მსჯავრი გერმანულ სისხლისსამართლებრივ ლიტერატურაში შემდეგნაირად არის განმარტებული: „პირობითი მსჯავრი გულისხმობს სასამართლო გადაწყვეტილებით დაკისრებული სანქციის აღსრულებაზე უარი თქმას“.⁵

სსკ-ის მე-40 მუხლში ამომწურავად არის ჩამოთვლილი სასჯელის სახეები. ამ ჩამონათვალში არ გვხვდება პირობითი მსჯავრი. შესაბამისად, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ პირობითი მსჯავრი არ არის სასჯელის სახე. უნდა აღინიშნოს, რომ პირობითი მსჯავრის დანიშვნის წინაპირობა არის სასჯელის დანიშვნა. სასამართლო თავდაპირველად ნიშნავს სასჯელს (მაგ. ჯარიმა, შინაპატიმრობა, ვადიანი თავისუფლების აღკვეთა) და ამის შემდეგ დანიშნულ სასჯელს გადააქცევს პირობით მსჯავრად. სასამართლო პირობით მსჯავრთან ერთად დანიშნავს გამოსაცდელ ვადას, რომლის განმავლობაში პირობით მსჯავრდებულმა უნდა შეასრულოს მასზე დაკისრებული მოვალეობები. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, შეგვიძლია ჩამოვაყალიბოთ პირობითი მსჯავრის ცნება. პირობითი მსჯავრი ეს არის სისხლისსამართლებრივი ღონისძიება, რომელიც გულისხმობს სასამართლოს მიერ დანიშნული სასჯელის პირობით გამოუყენებლობას.

³ იხ. *ტყეშელიაძე, გიორგი*, პირობითი მსჯავრის ზოგიერთი საკითხი, *ჟურნალი საბჭოთა სამართალი*, 1964, #5, 19.

⁴ იხ. *Шаргородский, М.Д.*, Наказание по советскому уголовному праву, 1958, გვ. 156.

⁵ იხ. *Weigelt, Enrico*, Bewähren sich Bewährungsstrafen? – Eine empirische Untersuchung der Praxis und des Erfolgs der Strafaussetzung von Freiheits- und Jugendstrafen, 2009, გვ. 1.

¹ შემდგომში შემოკლებული, როგორც სსკ.

² იხ. რედ. *ნაჭყეაძე, გურამ/თოდუა, ნონა*, სისხლის სამართალი, ზოგადი ნაწილი, სახელმძღვანელო, 2016, გვ. 526.

III. პირობითი მსჯავრის დანიშვნის საფუძველი

სსკ-ის 63-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, თუ მხარეებს შორის დადებულია საპროცესო შეთანხმება, სასამართლო უფლებამოსილია დაადგინოს, რომ დანიშნული სასჯელი ჩაითვალოს პირობითად. როგორც ვხედავთ, პირობითი მსჯავრის დანიშვნის წინაპირობა არის საპროცესო შეთანხმების გარეშე. აღნიშნული საკითხი განხილული იქნება მოგვიანებით. ამასთან, უნდა აღინიშნოს, რომ საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობა არ მიუთითებს, თუ რომელი სასჯელი შეიძლება ჩაითვალოს პირობითად. მაგალითად, შესაძლებელია თუ არა ჯარიმის, შინაპატიმრობის, საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომის პირობითად ჩათვლა? თუ შესაძლებელია მხოლოდ ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის ჩათვლა პირობითად? როგორც ეს გერმანიის სისხლის სამართლის კანონმდებლობით არის გათვალისწინებული. გერმანიის სისხლის სამართლის კოდექსის⁶ 56-ე პარაგრაფის თანახმად, სასამართლოს შეუძლია სასჯელის სახით დანიშნული ვადიანი თავისუფლების აღკვეთა გადააქციოს პირობით მსჯავრად.⁷ გსსკ-სგან განსხვავებით, საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობით ამგვარი შეზღუდვა არ არსებობს. სსკ-ის მიხედვით, შესაძლებელია არა მხოლოდ ვადიანი თავისუფლების აღკვეთის პირობითად გამოყენება, არამედ ჯარიმის, შინაპატიმრობის, საზოგადოებისათვის სასარგებლო შრომის პირობითად ჩათვლა.

როგორც უკვე აღინიშნა, პირობითი მსჯავრის გამოყენება ძირითადად, საპროცესო შეთანხმების არსებობისას ხორციელდება. აღსანიშნავია, რომ საპროცესო შეთანხმება იდება პროკურორთან და შემდეგ შესაძლებელია პირობითი მსჯავრის გამოყენება. ამდენად, საპროცესო შეთანხმების გარეშე, მოსამართლე შეზღუდულია პირობითი მსჯავრის დანიშვნის უფლებამოსილებით.

პირობითი მსჯავრის მუხლი პროკურორის სისხლისსამართლებრივი დევნის ე.წ. დისკრეციულობის პარალელურად, სამოსამართლეო უფლებამოსილე-

ბების შემცირების ხარჯზე, მატერიალურ სისხლის სამართალშიც ამკვიდრებს პროკურორის ჰეგემონიას.⁸ იმის, გათვალისწინებით, რომ სასჯელის დანიშვნის უფლებამოსილება გააჩნია მხოლოდ სასამართლოს, ხოლო პირობითი მსჯავრის დანიშვნის წინაპირობა არის სასჯელის დანიშვნა, საპროცესო შეთანხმების გარეშეც უნდა იყოს შესაძლებელი მოსამართლის მიერ პირობითი სასჯელის გამოყენება. ყოველ კონკრეტულ შემთხვევაში, სასამართლომ უნდა შეაფასოს საქმეში არსებული გარემოებები და აღნიშნულის შემდეგ მიიღოს გადაწყვეტილება პირობითი მსჯავრის დანიშვნის შესახებ.

IV. პირობითი მსჯავრის დანიშვნის აკრძალვა

სსკ-ის 63-ე მუხლის პირველი პრიმა ნაწილის თანახმად, თუ მსჯავრდებულმა არასრულწლოვნის მიმართ ჩაიდინა ამ კოდექსის 137-ე-139-ე, 141-ე და 253-ე-255² მუხლებით გათვალისწინებული დანაშაულები, დანიშნული სასჯელის სრულად პირობითად ჩათვლა დაუშვებელია (საპროცესო შეთანხმების შემთხვევაშიც). აღნიშნული აკრძალვა 2020 წლამდე სსკ-ში არ არსებობდა. სტატიის ძირითადი მიზანია აღნიშნული საკანონმდებლო ცვლილების განხილვა და მისი ანალიზი. ამდენად, პირობითი მსჯავრის (სრულად) დანიშვნა დაუშვებელია არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილ შემდეგ დანაშაულებზე: გაუპატიურება, სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი ქმედება, პირის სხეულში სექსუალური ხასიათის შეღწევის ან სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი ქმედების იძულება, სექსუალური ხასიათის შეღწევა თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლის სხეულში, გარყვნილი ქმედება, პროსტიტუციაში ჩაბმა, პროსტიტუციის ხელშეწყობა, პორნოგრაფიული ნაწარმოების ან სხვა საგნის უკანონოდ დამზადება ან გასაღება, არასრულწლოვნის ჩაბმა პორნოგრაფიული ნაწარმოების ან პორნოგრაფიული ხასიათის სხვა საგნის უკანონოდ დამზადებასა და გასაღებაში და არასრულწლოვნისთვის შეხვედრის შეთავაზება სექსუალური მიზნებისთვის.

თავდაპირველად განვიხილოთ არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილ სქესობრივ დანაშაულებზე

⁶ შემდგომში შემოკლებული, როგორც გსსკ.

⁷ იხ. გსსკ-ის 56-ე პარაგრაფი.

⁸ იხ. ტურავა, მერაბი, სისხლის სამართალი, ზოგადი ნაწილის მიმოხილვა, მეცხრე გამოცემა, 2013, გვ. 365.

პირობითი მსჯავრის დანიშვნის აკრძალვის საკითხი. იურიდიულ ლიტერატურაში სქესობრივი დანაშაულები იყოფა ორ ჯგუფად: 1) ძალმომრეობითი დანაშაულები (სსკ 137-ე, 138-ე და 139-ე მუხლები) და 2) არაძალმომრეობითი დანაშაულები (სსკ 140-ე და 141-ე მუხლები).⁹ აღნიშნული დანაშაულებიდან პირობითი მსჯავრის სრულად გამოყენება დაუშვებელია არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილ ოთხ დანაშაულზე. ესენია: გაუპატიურება (სსკ 137-ე მუხლი), სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი ქმედება (სსკ 138-ე მუხლი), პირის სხეულში სექსუალური ხასიათის შეღწევის ან სექსუალური ხასიათის სხვაგვარი ქმედების იძულება (სსკ 139-ე მუხლი) და გარყვნილი ქმედება (სსკ 141-ე მუხლი). თუმცა საინტერესოა ის, რომ აღნიშნული აკრძალვა არ ვრცელდება სსკ-ის 140-ე მუხლზე, რომელიც გულისხმობს სექსუალური ხასიათის შეღწევას თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლის სხეულში. არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილ ძალადობრივ სქესობრივ დანაშაულებზე პირობითი მსჯავრის (სრულად) დანიშვნის აკრძალვა ლოგიკური და მისაღებია, თუმცა საინტერესოა რატომ აკრძალა კანონმდებელმა არაძალადობრივი სქესობრივი დანაშაულებიდან მხოლოდ გარყვნილ ქმედებაზე (სსკ 141-ე მუხლი) პირობითი მსჯავრის დანიშვნა? რატომ არ ვრცელდება იგივე აკრძალვა სსკ-ის 140-ე მუხლზე (სექსუალური ხასიათის შეღწევა თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლის სხეულში)? მიზანშეწონილია შევადაროთ ერთმანეთს სსკ-ის 140-ე და 141-ე მუხლები. სსკ-ის 140-ე მუხლი გულისხმობს სრულწლოვნის სექსუალური ხასიათის შეღწევას დამნაშავისთვის წინასწარი შეცნობით თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლის სხეულში. ხოლო, სსკ-ის 141-ე მუხლი გულისხმობს ძალადობის გარეშე სრულწლოვანის გარყვნილ ქმედებას დამნაშავისათვის წინასწარი შეცნობით თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწეველი პირის მიმართ. როგორც ჩანს, ამ ორ დანაშაულს შორის მსგავსება ის არის, რომ ორივე დანაშაული ძალადობის გარეშე ხორციელდება. ამასთან, ორივე დანაშაულის ამსრულებელი არის სრულწლოვანი პირი, ხოლო დაზარალებული თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწეველი. რაც შეეხება განსხვავებას, სსკ 140-ე მუხლის დროს, ადგილი აქვს სექსუალური ხასიათის შეღწევას, ხოლო 141-ე მუხლის (გარყვ-

ნილი ქმედება) შემთხვევაში ადგილი არ აქვს სექსუალური ხასიათის შეღწევას. გარყვნილი ქმედება შეიძლება გამოიხატოს ფიზიკურ შეხებაში ან ინტელექტუალურ გარყვანაში (სექსუალურ საკითხებზე საუბარი). ამდენად, შეიძლება ითქვას, რომ სსკ 140-ე მუხლი (სექსუალური ხასიათის შეღწევა დამნაშავისთვის წინასწარი შეცნობით თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლის სხეულში) უფრო მძიმე დანაშაულია, ვინაიდან ადგილი აქვს თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლის სხეულში შეღწევას, ვიდრე სსკ 141-ე მუხლი, რომელიც გარყვნილ ქმედებას გულისხმობს, რა დროსაც ადგილი არ აქვს შეღწევას. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, გაუგებარია თუ რატომ აკრძალა კანონმდებელმა არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილი გარყვნილი ქმედების დროს პირობითი მსჯავრის დანიშვნა და იგივე აკრძალვა არ შეახო სსკ 140-ე მუხლს, რომელიც უფრო მძიმე დანაშაულად ითვლება.

ამასთან, გასათვალისწინებელია ის გარემოებაც, კანონმდებლობით აკრძალა პირობითი მსჯავრის (სრულად) დანიშვნა არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილ ისეთ დანაშაულზე, როგორცაა არასრულწლოვნისთვის შეხვედრის შეთავაზება სექსუალური მიზნებისთვის (სსკ 255² მუხლი). აღნიშნული დანაშაული გულისხმობს სრულწლოვნის მიერ წინასწარი შეცნობით თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლი პირისთვის საინფორმაციო და საკომუნიკაციო ტექნოლოგიების გამოყენებით შეხვედრის შეთავაზებას მის მიმართ ამ კოდექსის 140-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის მიზნით. ამდენად, თუკი ადგილი აქვს სრულწლოვნის მიერ თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლი პირისათვის შეხვედრის შეთავაზებას, სსკ 140-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის ჩადენის მიზნით, პირობითი მსჯავრის დანიშვნა დაუშვებელია, ხოლო სსკ 140-ე მუხლით ჩადენილი დანაშაულის შემთხვევაში პირობითი მსჯავრის (სრულად) დანიშვნა დასაშვებია. გამოდის, რომ სსკ 140-ე მუხლით გათვალისწინებული დანაშაულის (სექსუალური ხასიათის შეღწევა დამნაშავისთვის წინასწარი შეცნობით თექვსმეტი წლის ასაკს მიუღწევლის სხეულში) მომზადების (რომლის სპეციალურ ნორმას წარმოადგენს სსკ 255² მუხლი) შემთხვევაში პირობითი მსჯავრის დანიშვნა დაუშვებელია, ხოლო დამთავრებული დანაშაულის (სსკ 140-ე მუხლი) შემთხვევაში დასაშვებია. ამდენად, ამ მხრივაც არსებობს გარკვეული შეუსაბამობა და შესაბამისად

⁹ იხ. წულაია, ზაური, სისხლის სამართალი, კერძო ნაწილი, ტომი 1, მეორე გამოცემა, 2003, გვ. 181.

პირობითი მსჯავრის დანიშვნის აკრძალვა საკანონმდებლო ცვლილებას საჭიროებს. აღნიშნული ხარვეზი გასწორდება იმ შემთხვევაში, თუ სსკ-ის 63-ე მუხლის პირველი პრიმა ნაწილს დამატება სსკ 140-ე მუხლიც და პირობითი მსჯავრის (სრულად) დანიშვნა დაუშვებელი იქნება არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილ ყველა სქესობრივ დანაშაულზე (არ აქვს მნიშვნელობა ძალადობრივი სქესობრივი დანაშაული იქნება, თუ არაძალადობრივი).

V. პირობითი მსჯავრის დანიშვნა საპროცესო შეთანხმების გარეშე

პირობითი მსჯავრის დანიშვნა შესაძლებელია ორ შემთხვევაში: 1) საპროცესო შეთანხმებით; 2) საპროცესო შეთანხმების გარეშე – სასამართლოს ინიციატივით. საპროცესო შეთანხმების არსებობისას, პირობითი მსჯავრის დანიშვნა შესაძლებელია ნებისმიერი კატეგორიის დანაშაულის შემთხვევაში, გარდა არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილი ზოგიერთი დანაშაულის დროს. აღნიშნულ დანაშაულებთან დაკავშირებით პირობითი მსჯავრის დანიშვნის აკრძალვაზე დეტალური მსჯელობა იყო ზემოთ. ამჯერად, განხილული იქნება პირობითი მსჯავრის დანიშვნის საკითხი საპროცესო შეთანხმების გარეშე.

სსკ-ის 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ მსჯავრდებულმა ჩაიდინა განზრახი ნაკლებად მძიმე ან გაუფრთხილებელი დანაშაული და იგი აღიარებს ან/და თანამშრომლობს გამოძიებასთან, სასამართლო უფლებამოსილია დაადგინოს, რომ დანიშნული სასჯელი ჩაითვალოს პირობითად, თუ მსჯავრდებულმა წარსულში ნასამართლევი არ ყოფილა განსაკუთრებით მძიმე ან განზრახი მძიმე დანაშაულის ჩადენისათვის. როგორც ვხედავთ, სასამართლოს გამონაკლისის სახით შეუძლია საკუთარი ინიციატივით დანიშნოს პირობითი მსჯავრი. თუმცა, ზოგიერთი მეცნიერი განსხვავებულ მოსაზრებას გვთავაზობს. მაგალითად, პროფ. ნ. თოდუა, მიუთითებს, რომ პირობითი მსჯავრის გამოყენების აუცილებელი წინაპირობა არის საპროცესო შეთანხმების არსებობა, თუნდაც პირი წარსულში სრულებით არ იყოს ნასამართლევი, ხოლო ამჟამად კი ჩადენილი ჰქონდეს ნაკლებად მძიმე დანაშაული ან

სულაც გაუფრთხილებელი დანაშაული.¹⁰ აღნიშნული მოსაზრება არ უნდა იქნას გაზიარებული, რადგან სსკ 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილი არ მიუთითებს საპროცესო შეთანხმების არსებობაზე, განსხვავებით ამავე მუხლის პირველი ნაწილისაგან, სადაც პირობითი მსჯავრის დასანიშნად აუცილებელია საპროცესო შეთანხმება.

სსკ 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილის ანალიზიდან გამომდინარე, სასამართლოს უფლება აქვს დანიშნული სასჯელი ჩაითვალოს პირობითად, თუ სახეზე იქნება სამი ნიშანი ერთდროულად. ეს ნიშნებია: 1) მსჯავრდებულს ჩადენილი უნდა ჰქონდეს განზრახი ნაკლებად მძიმე ან გაუფრთხილებელი დანაშაული; 2) მსჯავრდებულმა უნდა აღიარებდეს ან თანამშრომლობდეს გამოძიებასთან; 3) მსჯავრდებულმა წარსულში ნასამართლევი არ უნდა იყოს განსაკუთრებით მძიმე ან განზრახი მძიმე დანაშაულისათვის. ამ სამი ნიშნიდან თუ რომელიმე არ გვაქვს, სასამართლოს უფლება არ აქვს საკუთარი ინიციატივით დანიშნოს პირობითი მსჯავრი. მაგალითად, თუ მსჯავრდებულმა ჩაიდინა მძიმე დანაშაული, სასამართლოს უფლება არ აქვს დანიშნოს პირობითი მსჯავრი, ვინაიდან პირველი ნიშანი არ გვაქვს სახეზე. შესაძლებელია პირველი ნიშანი გვქონდეს, მაგალითად, ჩადენილი იყოს ნაკლებად მძიმე დანაშაული, მაგრამ მსჯავრდებულმა არ აღიარებდეს ან არ თანამშრომლობდეს გამოძიებასთან. ამ შემთხვევაშიც, სასამართლოს არ აქვს უფლება დანიშნოს პირობითი მსჯავრი, რადგან მეორე ნიშანი გამოირიცხება. ამასთან, შესაძლებელია ადგილი ჰქონდეს ნაკლებად მძიმე დანაშაულის ჩადენას, მსჯავრდებულმა აღიარებდეს დანაშაულს, მაგრამ წარსულში ნასამართლევი იყოს განზრახი მძიმე დანაშაულისათვის, მაგალითად, ჩადენილი ჰქონდეს ყაჩაღობა. ამ შემთხვევაშიც გამოირიცხება პირობითი მსჯავრის დანიშვნის შესაძლებლობა. საინტერესოა ისეთი შემთხვევა, როდესაც მსჯავრდებულს ჩადენილი აქვს ნაკლებად მძიმე დანაშაული, აღიარებს დანაშაულს, წარსულში ნასამართლევი იყო განზრახი მძიმე დანაშაულისათვის, თუმცა ნასამართლობა აქვს გაქარწყლებული. აქვს თუ არა უფლება სასამართლოს, საკუთარი ინიციატივით

¹⁰ იხ. რედ. ნაჭყებია, გურამ/თოდუა, ნონა, სისხლის სამართალი, ზოგადი ნაწილი, სახელმძღვანელო, 2016, გვ. 528; თოდუა, ნონა, პირობითი მსჯავრი, სისხლის სამართლის კანონმდებლობის ლიბერალიზაციის ტენდენციები საქართველოში, 2016, გვ. 382.

დანიშნოს პირობითი მსჯავრი? რა თქმა უნდა აქვს, ვინაიდან საქართველოს სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მიხედვით, მოხსნილი ან გაქარწყლებული ნასამართლობა მხედველობაში არ მიიღება. ამასთან, სიტყვამ „ნარსულში“ შესაძლებელია ნორმის სხვადასხვაგვარი განმარტება განვიხილოთ. შეიძლება აღნიშნული ნორმა იმდაგვარად იქნას განმარტებული, რომ თუ მსჯავრდებული ნარსულში ნასამართლევი იყო განზრახი დანაშაულისათვის, მიუხედავად იმისა, აქვს თუ არა ნასამართლობა გაქარწყლებული, პირობითი მსჯავრის დანიშვნა დამაბრკოლებელი გახდეს. ასეთი განმარტება არ იქნება სწორი, ვინაიდან თუ ნორმა არ არის ცხადი და მკაფიო, მისი განმარტება უნდა მოხდეს ბრალდებულის სასარგებლოდ. კარგი იქნება, თუ კანონმდებელი სსკ-დან ამოიღებს სიტყვას „ნარსულში“ და მიეთითება მხოლოდ შემდეგნაირად: მსჯავრდებული ნასამართლევი არ უნდა იყოს განსაკუთრებით მძიმე ან განზრახი მძიმე დანაშაულისათვის.

სსკ-ის 63-ე მუხლის მე-3 ნაწილის თანახმად, თუ მსჯავრდებული ნარსულში ნასამართლევი იყო ორი ან მეტი განზრახი დანაშაულის ჩადენისათვის, დანიშნული სასჯელის პირობითად ჩათვლა დაუშვებელია. აღნიშნული ნორმის ანალიზიდან გამომდინარე, მაგალითად, თუ მსჯავრდებულს ნარსულში ჩადენილი ჰქონდა ორი განზრახი დანაშაული (ქურდობა და თაღლითობა), არ აქვს მნიშვნელობა დანაშაულის კატეგორიას და ნასამართლობა არ არის მოხსნილი ან გაქარწყლებული, სასამართლოს უფლება არ აქვს საკუთარი ინიციატივით დანიშნოს პირობითი მსჯავრი. როგორც უკვე აღინიშნა, სიტყვამ „ნარსულში“ შესაძლებელია სხვადასხვაგვარი განმარტება გამოიწვიოს, შესაბამისად, უმჯობესი იქნება, თუ ის ამოღებული იქნება სსკ-დან და მიეთითება მხოლოდ „ნასამართლევი იყო“.

VI. დასკვნა

სტატიაში განხილული იქნა პირობითი მსჯავრის დანიშვნის ზოგიერთი საკითხი. ყურადღება იქნა გამახვილებული პირობითი მსჯავრის არსზე, მისი დანიშვნის წინაპირობებზე. ნაშრომში აღინიშნა, რომ მიზანშეწონილია გაიზარდოს სასამართლოს უფლებამოსილება პირობითი მსჯავრის დანიშვნისას. ძირითადი აქცენტი გაკეთებული იქნა პირობითი მსჯავრის დანიშვნის აკრძალვაზე. კერძოდ,

სსკ-ში შეტანილი საკანონმდებლო ცვლილებების შედეგად, პირობითი მსჯავრის დანიშვნა აკრძალა არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილი ზოგიერთი დანაშაულის შემთხვევაში. მაგალითად, არასრულწლოვნის მიმართ ჩადენილი გარყვნილი ქმედების დროს აკრძალულია დანიშნული სასჯელის სრულად პირობითად ჩათვლა, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ ჩადენილია სრულწლოვნის სექსუალური ხასიათის შელწევა დამნაშავესთვის წინასწარი შეცნობით თექვესმეტი წლის ასაკს მიუღწევლის სხეულში, რომელიც გარყვნილ ქმედებაზე უფრო მძიმე დანაშაულია (მით უფრო უნდა იყოს აკრძალული პირობითი მსჯავრის გამოყენება), პირობითი მსჯავრის დანიშვნა შესაძლებელია. ამდენად, სსკ-ის 63-ე მუხლის პირველი პრიმა ნაწილი ხარვეზიანია და შესწორებას საჭიროებს.